דרך עליו. שהגביהו למעלה מי׳ דלת שליט ביה לחויר רה״ר והוי מקום פטור: **חייב.** כי הדר לגחיה ולתע״ג דדרך מקום פטור לחזל: **נח נח.** במקום פטור ביד העומד על האסקופה: **פתח פתוח כו׳.** קס״ל במבוי שהכשירו בלחי ולחיו לפנים מן האסקופה והיינו דקא מתמה ולתע״ג דלית ליה לחי מבחוץ והא אמר רב חמא כו׳: **תוך הפתח.** של מבוי דהיינו רחב האסקופה: **צריך לחי לאחר להתירו.** שהלחי המתיר לת המבוי סתמיה נגד האסקופה וזקוף עליה וקסבר לאסור להשתמש נגד הלחי אלא מחולן הפנימי ולפנים הוי היכר המחילה: **וכ״ת דליתיה ביה רחב ד׳.** במשך עובי החומה לפיכך איכה רשות לעצמה ומותר להשתמש כנגד הלחי מחולן החיצון שהוא שוה לאסקופה אלא רה״ר ואין לך לחי גדול מעובי החומה שמכלן ומכלן שבתם המבוי ניתר: **הכא באסקופה מבוי עסקינן.** דקתאמרת אבל לא במבוי שהכשרו בלחי אלא במבוי שהכשרו בקורה וקורת המבוי שיעור רחבה טופח בפ״ק דעירובין (דף יג:) והאסקופה ועובי הפתח מסתמא רחבים הם כמלא חציו של עובי הפתח מקורה וחציו אינו מקורה וכגון שהניח הקורה כלפי פנים לגד המבוי הלכך פתח פתוח כלפנים מחוד החיצון של קורה ולפנים וסבר לה כמ״ד מותר להשתמש תחת הקורה לו משום טעם ההיכרא מלבר כדמפרש פלוגתייהו בעירובין (דף ח:) לי משום דקורה משום מחילה דאמרינן חודה החיצון יורד וסותם: **פתח נעול.** והדלת שוקף בפני האסקופה הפנימית וכל האסקופה חוץ לדלת כלחוץ ואפילו תחת הקורה דכיון דנסתם המבוי בטלה לה קורה וליכא למימר יורד וסותם דכל מחילה שאין בין חלל המחיצות ד׳ אינן מחיצות ולא שייכא בהו תורת גוד לחיות ולהכי לא אוקמא באסקופה בית דסתם בית פתח שלו יש לו משקוף מלמעלה ומלא עובי הפסח כולו מקורה ואפילו פתח נעול אמרינן יורד וסותם שהרי יש בחלל עביו ד׳ מן הדלת לסתימת פי התקרה וה״ה דמצי לאוקמא כולו מקורה אלא שאין ברחב עביו ד׳ אלא משום דסתם עובי החומה אינו פחות מד׳: **באסקופה ביה.** שכולו פתח מקורה והיינו טעמא דפתח נעול כלחוץ כגון שקירה עובי הפתח בשתי קורות דאילו תקרה שיש בה ד׳ אמרינן בה יורד וסותם ותו לא אתי נעילת דלת ומבטל למחילה ואפילו הוא שוקף באמצעיתו דלא דמי למבוי דקירת מבוי קלרה היא ולא הוכשרה אלא למבוי הלכך פתח נעול בטלה מתורת קורה דהא אזל ליה מבוי אבל תקרת ד׳ לא בטלה ירידת סתימתה בנעילת דלת דהלמ״מ הוא גוד ולבוד ודופן עקומה במקום ד׳ והכא טעמא משום דשתי קורות הוו שאין בזו ארבע ולא בזו ארבע ולא ביניהן ג׳ והדלת מהוקן להיות טועל באמצע הלכך פתח פתוח כלפנים דכיון דאין ביניהם ג׳ אמרינן לבוד והוי כחדא ופיה החיצון יורד וסותם דהא השתא אית בה ד׳: **פתח נעול כלחוץ.** כיון דבאמצע הוא נמצא הוא מפסיק ביניהן ומחלקן זו מזו שאינן נראות יחד לומר בהן לבוד וליכא למימר בחיצונה פיה יורד וסותם דהא אית בה ד׳: **ואם היתה אסקופה גבוהה י׳ כו׳.** סיפא דמילתא דאחריים דבריתא דלעיל והדר נקיט לה לפרושה כמו אמר מר: **רשות לעצמה.** ואין מטלטלין בה אפילו מן הבית ולא על גב דשניהם רה״ר: **אומר היה ר״מ.** דהוא אחרים כדאמרינן בהוריות*: **וכן רשות אחת.** דשניהן רה״י אלא שזה נמוך וזה גבוה: **כגון עמוד ברה״י כו׳.** אסור לכתף עליו מן האחר: **משום תל ברה״ר.** גבוה י׳ ורחב ד׳ דהוי רשות היחיד דאיכא חיובא דאורייתא מרשות הרבים לכתף עליו:

מתני׳

כגון עמוד ואמת הריחים דקביעי אבל לא מכתפת ודברים המטלטלים ואומר ר״י דאע״ג דקי״ל כר״מ בגזירותיו אפילו לגבי רבים כדמוכח בריש אע״פ (כתובות ד׳ נז:) גבי הא דאמר ר״מ אסור להשהות אשתו אפי׳ שעה אחת בלא כתובה הכא אין הלכה כר״מ דבפ׳ כל גגות (עירובין ד׳ לא. ופס) פסקינן בהדיא הלכה כר״ש דפליג עליה וקאמר א׳ גגות וא׳ חצרות וא׳ קרפיפות רשות אחת הן לכלים שבתו בתוכן ושרי לטלטל מגג לחצר:

לא

[עיין ו.]

[עיין ו.]

[עיין פס. ה:]

[דף יג:]

דרך עליו חייב התם לא נח הכא נח: *אחרים אומרים *אסקופה משמשת שתי רשויות בזמן שהפתח פתוח בלפנים פתח נעול בלחוץ ואף על גב דלית ליה לחי *והאמר רב חמא בר גוריא אמר רב תוך הפתח צריך לחי אחר להתירו וכי תימא דלית ביה ד׳ על ד׳ והאמר רב *חמא *בר גוריא אמר רב תוך הפתח אע״פ שאין בו ד׳ על ד׳ צריך לחי אחר להתירו אמר רב יהודה אמר רב הכא באיסקופת מבוי עסקינן חציו מקורה וחציו שאינו מקורה וקירויו כלפי פנים פתח פתוח כלפנים פתח נעול כלחוץ רב אשי אמר לעולם באיסקופת בית עסקינן וכגון שקירה בשתי קורות שאין בזו ארבעה ואין בזו ארבעה ואין בין זו לזו שלשה ודלת באמצע פתח פתוח כלפנים פתח נעול כלחוץ: *ואם היתה איסקופה גבוהה י׳ ורחבה ד׳ הרי זו רשות לעצמה מסייע ליה לרב יצחקבר אבדימי דאמר רב יצחק בר אבדימי אומר היה רבי מאיר *כל מקום שאתה מוצא ב׳ רשויות והן רשות אחת כגון עמוד ברה״י גבוה י׳ ורחב ד׳ אסור לכתף עליו גזירה משום תל ברה״ר:

מתני׳

אע״ג דלית ליה לחי כו׳. פרש״י דס״ל דמיירי באסקופת מבוי שהכשירו בלחי ולא נהירא מדקתאמר בסמוך לעולם באסקופת בית אלא נראה דמיירי בכל אסקופה בין דמבוי בין דבית בין דאלר ונקטו אע״ג דלית ליה לחי משום מבוי דבית ואלר איכו ניתר בלחי וקורה אלא בפסים א״כ נקט לחי משום דבית ואלר כמי ניתרין בלחי מכלן ולחי מכלן ומיירי דקיימא אסקופה כנגד עובי החומה דהיינו בין לחיים שהוא תוך הפתח והדלת עומדת אצל עובי החומה של לד פנים ולהכי פתח פתוח כלפנים שאותו עובי רה״י גמורה היא שיש לה ג׳ מחיצות ב׳ מחיצות מעובי החומה ושליש לד פנים אע״פ שמצד רביעית הוא פרוץ במלואו אפ״ה כיון שהפתח פתוח בטל אותו עובי למה שבפנים שיש לו ד׳ מחיצות פתח נעול כלחוץ דכיון שהוא נעול איכו בטל למה שבפנים והוי כנפרץ במלואו למקום האסור ולאו דוקא כלחוץ דהא רה״י גמורה היא מדאורייתא כיון שיש לה ג׳ מחיצות ואסור לטלטל משם ולחוץ אלא קרי כלחוץ לפי שאינה כלפנים ואסור לטלטל מבפנים לעובי הפתח דרך נקב אם יש בדלת א״כ יש לייחס כלחוץ כגון שפתוח לכרמלית אבל באסקופה כולה ברה״ר חוץ לעובי החומה ליכא לאוקמא דאי לאו גבוה ג׳ אפילו פתח פתוח הויא כלחוץ דהוי רה״ר ואי גבוה ג׳ ורחבה ד׳ כרמלית היא ולא הויא לא כלחוץ ולא כלפנים ואם אינה רחבה ד׳ מקום פטור הוא ולעולם הוא כלפנים וכלחוץ ואי קיימא כולה כלפנים א״כ לעולם הוא כלפנים וא״ת כיון דמיירי באסקופת בית א״כ מאי פריך אע״ג דלית ליה לחי והא אסקופת בית מסתמא מקורה הוא ואית לן למימר פי תקרה יורד וסותם ואור״י דע״כ באיכו מקורה איירי דבמקורה אפילו פתח נעול כמי כלפנים: **תוך** הפתח אע״פ שאין בו ד׳ צריך לחי אחר להתירו. וא״ת לרבא דמוקי לה בפ׳ קמא דעירובין (דף ט׳ ופס) דהיינו דוקא בפתוח לכרמלית משום דמלא מין את מינו ונעור לוקי הכא בפתוח לרה״ר ולאביי כמי דלא מפליג התם בין פתוח לכרמלית בין פתוח לרה״ר מוקי באסקופה גבוה ג׳ דבפ״ק דעירובין (ג״ז פס) מוקי אביי הא דצריך לחי אחר להתירו בדליכא אסקופה ד׳ או בדליכא אסקופה כלל ואמאי דחיק רב לשנויי בע״א וי״ל דלא מצי לאוקמי הכי דא״כ אפילו נעול כמי כלפנים וכי קאמר וכי תימא דלית ביה ד׳ הוה מצי למיפרך א״ה אפילו נעול כמי: **אמר** רב יהודה אמר רב הכא באסקופת מבוי עסקינן. דוקא באסקופת מבוי פתח פתוח כלפנים כיון שהקורה ראויה להתיר את המבוי אע״פ שמבוי זה א״ל לקורה שהרי יש לו ד׳ מחיצות שהפתח והדלת ברביעית מ״מ כיון שראויה להתיר את המבוי מלטרף יחד והוי כאילו מקורה ד׳ טפחים אבל באסקופת חצר ובית כיון שהקורה אינה ראויה להתיר שם אפילו פתח פתוח הוי כלחוץ הואיל ואינו מקורה אלא חציה ודוקא נקט הכא חציו מקורה דבכולה מקורה אפילו נעול כלפנים דסתם אסקופה שהיא תוך הפתח רחבה ד׳ אף על גב דאוקי אסקופה דאיירי בה ת״ק באינה רחבה ד׳ התם מיירי בעומדת תוך לעובי הפתח ודוקא קירויו כלפי פנים אבל כלפי חוץ אפילו נעול הוי כלפנים דקסבר רב חודו החיצון יורד וסותם כדמסיק בפ״ק דעירובין (דף ה:) וה״ה דהוי מצי למנקט טפח ל׳ מקורה וקירויו באמצעו בלבד שיהא פחות מארבע מחודו החיצון של אותו טפח עד הדלת*:

גזירה משום תל ברה״ר. אומר ר״י דמבית לעלייה לא אסר ר״מ לטלטל דלא יבא לטלטל בכך מרה״ר לעלייה דמיגכר מחילתא ולא טעו אינשי בהכי אלא דוקא תל ברה״י גזר אטו תל ברה״ר דאיכא מחיצות וברים כל גגות (עירובין דף פט: ופס) מפרש דלא אמר ר״מ אלא בגגות ובריש כל גגות (עירובין דף פט: ופס) מפרש דלא אמר ר״מ אלא בגגות ובריש כל גגות (עירובין דף פט: ופס) מפרש דלא אמר ר״מ אלא בגגות ובריש

מחילה ואפילו נעול הוי כלפנים ואע״ג דאיכא ד׳ כמו תקרת ד׳ דאפילו נעול יורד וסותם [תוס׳ ובריש]

אמר מהר״מ מ״מ לגזיקנו וקירויו כלפי חוץ וכגון שהדלת עומדת באמצע עובי הפתח אבל הקירוי אלא דרך הדלת לעמוד כולה בפנים והא דלא אוקימנא בלחי כדס״ד וכגון שהלחי באמצע האסקופה ואין משם עד הדלת ד׳ שמא לפי שאין דרך להעמיד לחי באמצע האסקופה אלא או בפנים או בחוץ או כמו שתירץ מהר״מ דלחי הוי משום יורד וסותם [תוס׳ ובריש]

עין משפט
נר מצוה

נב א ש״ע ח״מ סי׳ שמו סעיף ג בהג״ה:

רבינו חננאל

ושנינן הא דרבא (ברנה) [בדלא נח] לפיכך חייב והא (בדלא נח)[בדנה]. פי׳ דרך עליו שהעבירו על ע״ע צ״מ ומינו ומשמאלו. הא דאחרים דאמרי אסקופה משמשת ב׳ רשויות פשוטה היא:

ס״ל חנן בר רבא

מתני' לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל לא יכנס אדם למרחץ ולא לבורסקי ולא לאכול ולא לדין *ואם התחילו אין מפסיקין [2]מפסיקין (*לקרות ק"ש) ואין מפסיקין לתפלה: **גמ'** הי סמוך למנחה אילימא למנחה גדולה אמאי לא האיכא שהות ביום טובא אלא סמוך למנחה קטנה אם התחילו אין מפסיקין נימא תיהוי תיובתא דר' יהושע בן לוי דאמר ר' יהושע בן לוי *כיון שהגיע זמן תפלת המנחה אסור לאדם שיטעום כלום קודם שיתפלל תפלת המנחה לא לעולם סמוך למנחה גדולה ובתספורת בן אלעשה ולא למרחץ לכולא מילתא דמרחץ ולא לבורסקי לבורסקי גדולה ולא לאכול בסעודה גדולה ולא לדין בתחלת דין רב אחא בר יעקב אמר [3]לעולם בתספורת דידן לכתחלה אמאי לא ישב גזירה שמא ישבר הזוג ולא למרחץ להזיע בעלמא לכתחלה אמאי לא גזירה שמא *יתעלפה ולא לבורסקי לעיוני בעלמא לכתחלה אמאי לא דילמא חזי פסידא בזביניה ומטריד ולא לאכול בסעודה קטנה לכתחלה אמאי לא דילמא אתי לאמשוכי ולא לדין בגמר הדין לכתחלה אמאי לא דילמא חזי טעמא וסתר דינא [4]מאימתי התחלת תספורת אמר רב אבין משניה מעפורת של ספרין על ברכיו ומאימתי התחלת מרחץ אמר רב אבין משיערה מעפרתו הימנו ומאימתי התחלת בורסקי משיקשור בין כתיפיו ומאימתי התחלת אבילה רב אמר משיטול ידיו ור' חנינא אמר משיתיר חגורה ולא פליגי *הא לן והא להו אמר אביי הני חברין בבלאי למאן דאמר *תפלת ערבית רשות כיון דשרא ליה המייניה לא מטרחינן ליה ולמ"ד חובה מטרחינן ליה והא תפלת מנחה דלכולי עלמא חובה היא ותנן אם התחילו אין מפסיקין ואמר רבי חנינא משיתיר חגורו התם

מתני' לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל. והא דאמר בערבי פסחים (דף צט: ושם) ערבי שבתות וערבי ימים טובים לא יאכל עד שיתאפל היינו אפילו התפלל לא יאכל כדמפרש התם כדי שיכנס לשבת כשהוא בתאוה אבל לא התפלל אפילו בשאר ימים מי אסור כדאמר הכא: **ואם** התחילו אין מפסיקין. אפילו התחילו באיסור כדמוכח בסוכה (דף לח:) גבי מי שבא בדרך ואין בידו לולב נוטלו על שולחנו ופריך למימרא דמפסיקין והא תנן אם התחילו אין מפסיקין ולא משני דהכא בהתחילו בהיתר וגבי לולב התחילו באיסור דמעפרא זמניה הוא וה"נ משמע בגמ' דקאמר כיון דשרי המייניה לא מטרחינן ליה ויתיישב מי הא דקשה בגמרא גבי לימא תהוי תיובתא דריב"ל: **אין** מפסיקין. ודוקא בדאיכא שהות ביום להתפלל כדמשמע בגמרא דקאמר בשנתה לא שכיח שכרות משמע דאין לו להפסיד תפלת מנחה וכסוכה (ג"ז שם) בהדיא מוקי מתני' בדאיכא שהות דמשני אמה שהבאתי לעיל הא דאיכא שהות והא דליכא שהות:

לימא תהוי תיובתא דר' יהושע בן לוי. משמע ליה דאפילו התחיל מפסיק מדאמר אסור לטעום (ה) וא"ת לוקי מתניתין בהתחיל בהיתר דאשכחן גבי הבדלה (ע"פ דף קז:) דקאמר מי כי האי ליטעמא אסור לאדם *לטעום כלום קודם שיבדיל ואפ"ה משמע שם התחילו בהיתר אין מפסיקין דקאמר התם *הכי אמר רב הבדלה אינה קובעת וה"מ דקבעי ואכלי אבל אתחוי מעיקרא לא מתחלינן ויש לומר דשם התחילו אין מפסיקין משמע ליה אפילו התחילו באיסור כדפירש במתני':

בתספורת של בן אלעשה כו'. גרסה דהכי הלכתא ושרי סעודה קטנה במנחה גדולה עד זמן תפלה ודוקא סעודה גדולה כגון סעודת אירוסין וכשואין וסעודת מילה אסור ולא כרב אחא בר יעקב דאסר אפילו סעודה קטנה סמוך למנחה גדולה דהלכה כליטעמא קמא דסתם לן הש"ס ורב אשי שהוא בתרא סידר את הש"ס והלכתא כותיה לגבי רב אחא בר יעקב ואמאי דאמר לקמן מאימתי התחלת דין אין להוכיח דמתניתין אייתי בתחלת הדין דלא כרב אחא דאיכא למימר דקאי אשם התחילו אין מפסיקין ומיהו סמוך למנחה קטנה אסור אפילו סעודה קטנה ואם התחילו מפסיקין ואע"ג דהש"ס אי לאו דר' יהושע בן לוי הוה מוקי לה בסעודה קטנה וסמוך למנחה קטנה ואם התחילו אין מפסיקין ולא קי"ל כר' יהושע בן לוי כדאמר בפרק תפלת השחר (ברכות כח:) מ"מ כיון דמסיק סתם הש"ס הכי משמע דבהא דאם התחילו מפסיקין קיימא לן כוותיה ודוקא בהא דאמר דאסור לטעום אפילו פירות לא קיימא לן כוותיה: **דאא** לן והא להו. פי' בקונטרס בני בבל היו חוגרים עצמם בחוזק וכ"מ בסמוך מדקאמר הני חברין בבלאי למ"ד תפלת ערבית רשות מכי שרא המייניה לא מטרחינן ליה ורבי חנינא שהיה בא"י היה אומר לתלמידיו שהיו מבבל ורב שהיה מבבל אומר לתלמידיו שהיו מא"י לפי שדרכן היה להתרחק שלא היו יכולין לעסוק כל כך בביתם וקשה דבפרק כיצד מברכין (שם דף מד:) כשהוא קאמר רב חסדא אמר מר על האדם ועל פירותיה ור' יוחנן אמר על האדם ועל הפירות ואמר התם לא פליגי הא לן והא להו מתקיף לה רב נחמן ארב חסדא אינהו אכלי ואנן מברכינן ומתי פריך לימא רב חסדא אומר לתלמידיו שהיו מארץ ישראל פו"ל דקיים ליה שבתותה שעה לא היו לפניו תלמידים מארץ ישראל*:

למ"ד תפלת ערבית רשות לא מטרחינן ליה. וא"ת היפוך ליה משום ק"ש ו"ל כגון שקרא ק"ש וגרחה לר"י אפילו למאן דאמר תפלת ערבית רשות אין לבטלה בחנם אלא בשביל שום צורך כמו בשרא המייניה דהכא אי אם שום מצוה שאינה עוברת יעשה המצוה ולא יתפלל אע"פ שהמצוה אינה עוברת אבל בחנם אין לבטלה תדע שהרי יעקב תקנה ולמה יש לבטלה בחנם ועוד דאמרינן בפרק תפלת השחר (שם כו: ושם) שהיא כנגד הקטרת אברים שהיא כל הלילה דלא מעכבי כפרה אלא מצוה ב"ש תפלת ערבית מצוה ואין להאריך: התם

מתני' לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל. להספר: סמוך למנחה. קודם למנחה: עד שיתפלל. שמא ישכח ולא יתפלל והא אפילו בחול כמי והא דתני הכא משום דדמי להא דתני גבה לא יאכל החייט במחטו ע"ש עם חשכה שמא ישכח ויצא משהחשך: ולא יכנס. סמוך למנחה: לא למרחץ כו'. וטעמא דכולהו משום שמא ימשך עד שיעבור זמן תפלה: ואם התחילו. אחת מכל אלו: אין מפסיקין. אלא יגמור ואח"כ מתפלל ובגמרא (דף י.) מפרש בדאיכא שהות לגמור קודם שיעבור הזמן: מפסיקין לק"ש. דאיכא מדאורייתא: ואין מפסיקין לתפלה. ובגמרא (דף יא.) פריך הא תנא ליה ריש: **גמ'** מנחה גדולה. התחלת זמן תמיד של בין הערבים מכי מתחיל להעריב דהיינו מחצי שבע ולמעלה דהא חצי שש וחצי שבע אמה עומדת בראש כל אדם וקורדום כנגדה למטה ואינה עוטה לשום צל ומחצי ז' ולמעלה עוטה בראש מערב סמוך למנחה מהתחלת שבע: מנחה קטנה. בט' ומחצה שהיו רגילין שלא לאחרו יותר מכן כדאמרי' בתמיד נשחט סמוך לה מתחילת י': אם התחילו אין מפסיקין. בתמיה ויעבור הזמן לימא תהוי תיובתא כו' דקתני הכא יגמרו סעודתם: כן אלעשה. חתנו של רבי היה ופזר מעות ללמוד תספורת של כ"ג [בדרי' נח.] שהיה מספר כל ראשו ולא לגמרי אלא מניח כל השערות קצת כדי שיהא ראשו של זה בלד עיקרו של זה והיינו כסוס יכסמו [לא ראשיהם] (יחזקאל מד) ומימיה מוכח: בורסקי גדולה. עורות הרבה ובתחלת תקונן: לכולא מילתא דמרחץ. לחוף ראשו ולהשתמש בחמין ובטוקן ולהזיע: שמא ישבר הזוג. של מספריים ויהא צריך לחזר אחר זוג אחר: למרחץ. כמי לא תימא לכולא מילתא דמרחץ אלא להזיע בעלמא: יתעלפה. פשמי"ר בלע"ז: לעיוני בעלמא. שאין זה תחלת עשייתה ואפ"ה לכתחלה לא יכנס לה סמוך למנחה גדולה: דילמא חזי פסידא בזביניה. שמא נתקלקלו בחוכה העורות: ומטריד. יצטער ויהא טורוד בלעדו ולא יתפלל: ואסרו דינא. יסתרו מה שפסקו ויחזרו בהן וחוזר להיות תחלת הדין: מאימתי התחלת תספורת. דלימא שוב אין מפסיק כדתנן אם התחילו כו': מעפורת. סודר ונותנו על בריחו שלא יפול הסער על בגדיו: משיערה מעפרתו הימנו. סודרו הוא ראשון להפסקת בגדיו: משיקשור בין כתפיו. אם בתי זרועותיו שקורין בר"ל: פא לן והא להו. פבני בבל היו מוגרין את עצמן בחוזק וכשאוכלין צריכין להתירם ובני ארץ ישראל לא היו נוהגין כן בהתרת חגורה קודם נטילת ידים: למאן דאמר תפלת ערבית רשות. במסכת ברכות (דף כז:) מפני שהיא כנגד הקטר חלבים ואימורים שאין מעכבין כפרתן: לא מטרחינן ליה. להפסיק אלא יגמור ואחר כך יתפלל: ולמאן דאמר חובה כו'. בתמיה: לא

[ע"ל לק"ש כ"א במשנה שבסה"ק והסל"ם וכן בפרש"י להכא וכפיסקא דלקמן יא.]

ברכות כח:

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה לימא וכו' אסור לטעום כלום ומ"ת:

פי' יתלוס (ובעכיון ערך עלף גרס יתעלף פי' לשון עייפות כמו על כלם יוגה ויתעלף ועי' רש"י חולין ג: ד"ה נתעלף):

לפנינו שם הגי' שיאכל [דף קז.]

ברכות ד: סו:

[ברכות ה: מד. יומא כ: סוכה לו. מח. ביצה ה. יד: תענית ד: קדושין כט: ב"מ קז. ב"ב קמז.]

[ועי' תוספות ברכות מד. ד"ה אינהו וחוס' קידושין כט: סד"ה הא]

רבינו חננאל

מתני' לא ישב אדם לפני הספר סמוך למנחה עד שיתפלל. אתינן לאוקמה סמוך למנחה גדולה שהוא מו' שעות ומחצה ולמעלה. ובמסכת ברכות ולמעלה ופירושם בסמוך בבוס' סנהדרין בפרק כהן גדול (דף כב) מאי כסוס יכסמו את ראשיהם תניא כמין תספורת לוליאנית אבר רב יהודה אבר שנואל תספורתא היראה היכי דמי אבר רבה ראשו של זה בצד עיקרו של זה ראשו של זה מוגרין וכו' מגינו בגי' אלעשה מוגרין בגי' אלעשה מוגרין בגי' אלעשה מוגרין